

tragter den, at det vilde være Noget af det Allerbesynderligste, Noget af det Uheldigste, som man kunde tænke sig, om den blev standset. Altsaa, jeg anseer det for utvivlsomt, at den gaar videre, men den gaar ganske vist ikke videre uden gennem overmaade megen Kamp, idet der jo fra ikke saa Medlemmers Side her i Thinget er udtalt en Opinion imod den, der aabenbart har en ikke liden Rod i Thinget og ganske vist ogsaa udenfor Thinget. Kun i eet Punkt ere disse Medlemmer enige med den ærede Indenrigsminister, og det er uretferdigt i et overordentlig væsentligt Punkt; det er nemlig deri, at den nuværende Tilstand er i Grunden utaalelig. Jeg har ikke havt den mindste Tvivl om, at den bestaaende Tilstand er saaa slet, som vel tænkes kan, og jeg har nu faaet den høitærede Ministers Bekræftelse paa, at det forholder sig saa, og at det ikke staaer i Regjeringens Magt at afhjælpe den ad administrativt Veie. Jeg troer ikke, at det er paa Grund af nogen Mangel paa Beredvillighed og god Villie hos den høitærede Indenrigsminister, naar Tingene ikke gaar bedre; jeg troer, at det er den bestaaende Tilstand, der i sin inderste Rod er saa stæv og falsk, at den bør forandres. Jeg anseer det for ønskeligt, at Forholdet bliver oplyst noget klarere og fuldstændigere; jeg paaskønner den Belysning, det her har faaet, men jeg negter ikke, at jeg vilde sætte Priis paa, at den høitaglede Indenrigsminister paa lagde Vedkommende at meddele ganske anderledes fuldstændige og udtømmende Oplysninger, omtrent i samme Omfang som det, hvori Meddelelserne gives med Hensyn til de sjællandske Jernbaners Drift; thi det er rigtignok aldeles umuligt af den kortsatte Meddelelse, vi have faaet, at faa nogen virkelig Foreskilling om det hele Forhold. Saa stærk er imidlertid min Overbeviisning om Nødvendigheden af en Forandring af den nuværende Tilstand, at jeg er nærved at sige, at selv om den eneste nye Ordning, man kunde faa, var den, at Staten selv overtog Driften, kunde jeg tilsidt stemme for den, thi jeg negter ikke, at jeg meget vanskeligt vilde kunne stemme for en Forandring i Loven, hvorved det Hele blev lagt i Statens Haand; jeg vilde under ingen Omstændigheder kunne gjøre det her i

Landstinget; jeg vilde først høre mig, naar jeg saa, at der i Rigsdagen var en overveieende Stemning for, saaledes ifølge Rigsdagens eget Initiativ, at paatvinge Staten denne Ordning. Det er nemlig overordentlig væsentligt, fra hvem Initiativet i saa Henseende kommer. Det ærede 12te kongevalgte Medlem (Fischer) har ganske Ret i, at det hidtil ikke er gaaet saa let i Danmark med Jernbanesager, men at der har været kæmpet og stridt meget, og at det, der tilsidt er kommet ud deraf, er kommet frem alene derved, at man ikke har spurgt sig selv om, hvad der lettest kunde sættes igennem, hvad der var størst Mulighed for at opnaa, men fordi man har arbejdet for, hvad man ansaa for det Rigtige. Men det ærede Medlem og det høie Thing ville erindre, at i alle disse Kampe er Regjeringen gaaet i Spidsen. Det har været Indenrigsministrene, der, af hvor høist forskjellige Anskuelser de end forøvrigt have været i andre Henseender, til enhver Tid have arbejdet hen til det, som var anset for det Rigtige i Jernbanesagen; det har ikke været Thingenes Initiativ, der har bragt Sagen frem, og det er allerede en meget mislig Omstændighed ved at foretage en saa voldsom Vending som den, man nu vil gjøre med Hensyn til den hele Jernbanebrift, at den udgaar fra dette Initiativ. Var det nu utvivlsomt rigtigt, saa vilde jeg naturligtvis ogsaa sige, at man skulde høre sig; var der en aldeles sikker Overbeviisning tilstede om, hvad der er det ene Rette, saa var der naturligtvis al Grund til at arbejde for, hvad der saaledes er anerkjendt for det ubetinget Rigtige. Saaledes ligger imidlertid Sagen ikke for. Man vælge i en Sag som denne hvilken som helst Ordning man vil, saa vil der dog altid være Misligheder forbundne dermed. Der er ikke nogen af den Slags administrative Ordninger, der er absolut god; enhver Ordning vil fremkalde Klager og Anker, vil være forbunden med Misligheder; det er unundgaeligt. Men, spørger man om, hvad der er det principielt Rigtige, saa svarer jeg, at det er ganske sikkert det, at Statens Virksomhed ikke udvides ud over de Grændser, man i Henhold til en lang Tids indvunden Erfaring har erkjendt for at være de rette; og spørger man om, med hvilken Ordning der